

# Наталя

Микола Костомаров

Из народного предання  
Не осіння буря оре  
Ковбанями синє море;  
Трьох народів страшна сила  
В Крим по морю навалила.  
Ідуть чутки лиховісні;  
Ліс гармат, ручниць подвижний  
Руське царство висилає,  
Полк за полком поспішає  
З дону, з Волги, з Московщини,  
Із Уралу, з України...  
І на бенкет той кровавий  
Поспіша Івась чорнявий.  
Ой і де він опиниться,  
Ой і що з їм зострінеться?  
Альма з славним Інкерманом,  
Севастополь з твердим станом...  
Дома ж любка, дома краля,  
Заручена Наталя.  
Чиста дівочая душа;  
Вона впова на небеса,  
Її молитва щира:  
У їй дитяча віра.  
Твердить Наталя: "Благ Госпидь,  
Хранить убогих і сиріт:  
Повернеться миленький,  
Живий і здоровенький".

Промчався рік. Од молодця  
Нема листочка, і дівча  
Од горя з личка спало:  
– Пропало, все пропало! –  
Не чув молитв дівочих Біг.  
Чорнявий, певне, десь поліг  
У полі коло моря.  
Наталі тяжке горе!

Втіка людей, всякчас сама;  
Нема розваги їй, нема,  
Нема і не настане...  
Серденько марно зв'яне.  
Противний став їй білий світ  
І рідної сім'ї привіт.  
Все плаче та ридає,  
На Бога нарікає!

Дурно матінка Наталю  
Розважала, вговоряла:  
- Донько моя! Схаменися!  
Богу, донько, покорися!  
Терпи, серце, тую долю,  
Яку дасть небесна воля;  
Бо хто терпить - буде в раю,  
А упартих Бог карає!  
- Хай карає як він знає.  
Гірше вже не покарає.  
Мені в раю вічна мука  
І з милесеньким розлука.  
Мені рай - з миленьким жити,  
Хоч би й муки з ним ділити!  
- Донько, донько, схаменися!  
Богу щиро помолися!  
- Що молитва! Мамо, мамо!  
Бог сміється над сльозами! -  
Так безумная Наталя  
Дурне слово промовляла!

Уже вечірньої зорі  
Погасло світло, з-за гори  
Встав місяць повновидий:  
Всім час прийшов спочити!  
Не спить Наталочка одна,  
Сидить небога у вікна.  
Крізь гілля місяць світе.  
Ось по шляху щось їде!

Земля гудить і стугонить;  
Вітрець по листях шелестить;

Хтось їде-поспішає,  
До двора привертає.  
Наталя слуха – клямка брязь!  
Ввійшло в світлицю... Хто ж? Івась!  
Од радості Наталя  
Аж трохи не упала!

- Немає часу – не питай!..  
На шлюб зо мною поспішай,  
Не буде нам розлуки! –  
Виходять – дав їй руку,  
Рука холодна та важка.  
Там кінь стоїть у рундука:  
Чорніший він од ночі,  
Огнем палають очі!  
Милий милу обіймає,  
На сіделечко сажая.  
Кінь із місця, кінь з воріт,  
Кінь стрибає, кінь летить...  
Зверху чорний ворон в'ється,  
Вихром кінь баский несеться,  
Скоком скік через балки,  
Через ріки й байраки.  
Копитами туп, туп, туп!  
Ворон кричить: "Труп, треп, треп!"  
Милий пісеньку співає,  
Наталочку розважає.  
- Місяць світить ясно, ясно,  
Мертвий їде страшно, страшно,  
Чи не боїшся ти, дівочко,  
Наталочко, коханочко?  
- Чого ж мені боятися,  
Що я їду вінчатися?

- Вінчатись справді їдем ми,  
Там різних матерей сини,  
Зійшлись весільні гості –  
Постукують їх кості!  
Яких не буде в нас бояр...  
Москалик, грек, араб, болгар,  
Француз, і англичанин,

І турчин, і татарин!  
Гей, коню, гей, не отставай!  
Гей, коню-коню! поспівай!  
Вже північ настає -  
Ось півень заспіває...  
Ще триста верст... - І кінь летить...  
- Швидчіш, бистріш... - Земля дрижить,  
Ізбоку ліс меріє;  
Ось у лісу щось виє...

- Хто виє там? Я знаю вас!  
Не кваптесь - ні! Не в добрий час!  
Не буде вам похмілля  
Із нашого весілля.  
Других, голінних, позову,  
Дідів чубатих назову,  
А ви собі лежіте  
Та солонці глижіте!

- Місяць світе ясно, ясно,  
Мертвий іде страшно, страшно!  
Чи не боїшся ти, дівочко,  
Наталочко, коханочко?  
- Чого ж мені боятися,  
Що я їду вінчатися? -  
Зверху чорний ворон в'ється,  
Вихром кінь баский несеться,  
Копитами топ! топ! топ!  
Ворон кричить: "Гроб! гроб! гроб!"  
Там управо залеліло -  
То дніпровські ясні хвилі,  
Там Хортиця - місце гоже,  
Місце славне, Запороже!  
Там козацькі душі в'ються...  
І в проміннях місяченька  
Кохаються козаченьки!  
- Чуйте, чуйте! Кричить крук!  
Поздравляйте! Іде внук!  
Здоров, внуче, в ріднім полі,  
Ти поліг в Севастополі:  
Слава тобі! Слава всім,

Слава внукам од дідів!  
- Степовики і лугарі,  
Січовики багатирі,  
Привіт вам, честь і слава,  
Дідам од внуків слава!  
Летіть, летіть за мною вслід,  
Весільний буде вам обід;  
До внука веселиться,  
Бо їде внук жениться!

Гай, гай, чи все ж ви ще такі,  
Які були - степовики?  
Он, справді, і могила  
Вас ще не випрямила!  
Чи ще лякаєтесь жінок?  
Не всяка жінка - сірий вовк.  
Ну ж, ну ж, швидчіш за мною  
Поштивою гурбою!  
Гей, коню, швидше - гоп, гоп, гоп!  
А от і славний Перекоп!  
Синіє Чорне море:  
От скоро, серце, скоро!  
От Альма кров'ю підлилась,  
А там в руїнах простяглась  
Кривавая водополь -  
То славний Севастополь!

Ой став місяць примеркати,  
Став кінь чорний приставати.  
- Не бійсь, не бійсь, Наталочко,  
Дівчинонько, коханочко!  
Чого тобі боятися,  
Що ти їдеш вінчатися?  
Ти моя тепер довіку! -  
Крикнув півень: "Кукуріку!"  
Гульк! ізникло все... І стало  
Як нічого не бувало!  
Перед нею у могилі  
Лежить милий почорнілий,  
Коло його трупи й кості -  
То його весільні гості:

На Наталі позирають,  
До Наталі промовляють:  
- А що, а що, Наталочко!  
- А що, а що, коханочко?  
Чого тобі боятися?  
Приїхала вінчатися!